

برخی اقدامات قابل توجه در جمهوری اسلامی ایران در حوزه حقوق بشر و شهروندی

ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران
(۱۵-۳۱ فروردین ماه ۱۴۰۱)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**برخی اقدامات قابل توجه در جمهوری اسلامی ایران در حوزه
حقوق بشر و شهروندی**

ستاد حقوق بشر جمهوری اسلامی ایران
(۳۱-۱۵ فروردین ماه ۱۴۰۱)

اقدامات قابل توجه در حوزه قضائی

رهایی از مجازات قصاص

- رهایی ۴۰ محکوم به قصاص با تلاش شورای حل اختلاف در استان سیستان و بلوچستان در سال ۱۴۰۰ و رهایی ۳ محکوم به قصاص در فروردین ماه ۱۴۰۱ در این استان؛
- رهایی ۱۲ محکوم به قصاص از اجرای مجازات در استان اردبیل در سال ۱۴۰۰ با تلاش خیرین و تیم قضائی این استان؛
- بخشش ۱۷ نفر محکوم به قصاص در استان لرستان با تلاش شوراهای حل اختلاف استان در سال ۱۴۰۰؛
- آزادی یک زندانی محکوم به قصاص در شهر فریدونکنار استان مازندران پس از ۲۴ سال با گذشت اولیای دم در ۲۸ فروردین ماه ۱۴۰۱.

آزادی از زندان با کمک های خیرین و تلاش ستاد دیه

- آزادی ۲۷۵ زندانی جرائم غیرعمد در استان همدان، ۴۷۰ زندانی در استان فارس، ۳۰ زندانی در استان اردبیل، ۷۰۱ زندانی در استان تهران، ۲۵۰ نفر در استان آذربایجان غربی، ۴۲۱ زندانی در استان مازندران، ۲۴۳ نفر در استان قزوین، ۲۰۷ زندانی از استان خراسان شمالی با کمک خیرین در سال ۱۴۰۰ و با استفاده از رأفت اسلامی؛
- آزادی ۱۷ محکوم زیر ۱۸ سال در استان کردستان از جمله رهایی از قصاص یک نفر از آنان با تلاش خیرین، ستاد دیه و تیم قضائی با جلب رضایت شکات در سال ۱۴۰۰؛
- آزادی ۵ زندانی جرایم غیرعمد در استان گیلان، ۲۵۳ زندانی جرایم غیرعمد در استان کردستان، ۴ مددجو از کانون اصلاح و تربیت استان تهران، ۱۵ زندانی در استان اردبیل، ۷ زندانی در استان تهران در نیمه دوم فروردین ماه ۱۴۰۱، با استفاده از ارفاقات قانونی.

صلح و سازش در نتیجه تلاش های شورای حل اختلاف

- ختم به سازش حدود ۴۰ فقره پرونده قصاص و همچنین آزادی ۲۳۶ زندانی در استان سیستان و بلوچستان در سال ۱۴۰۰ با تلاش شورای حل اختلاف؛
- ختم به سازش ۵۷۳۳۲ فقره پرونده در استان اصفهان، ۳۹۰۰۰ پرونده در استان گلستان، ۱۴۰۵ پرونده در استان زنجان و ۵۳ فقره در استان مازندران در سال ۱۴۰۰؛
- صلح و سازش در بیش از ۳۰ درصد از پرونده‌ها در استان کهگیلویه و بویر احمد و ۴۰ درصد پرونده‌ها در استان هرمزگان و ۴۳ درصد پرونده‌ها در استان فارس در سال ۱۴۰۰ با تلاش شوراهای حل اختلاف؛
- صلح و سازش در ۲۱۲۶۶ فقره پرونده در مراجع قضایی و شوراهای حل اختلاف استان سمنان در سال ۱۴۰۰؛
- صلح و سازش در ۷۲۰۰۰ فقره پرونده در استان آذربایجان غربی از جمله ۲۸ پرونده قصاص (۲۵ سازش قطعی و ۳ سازش مشروط) در سال ۱۴۰۰؛
- سازش در ۴۴۶۱۸ پرونده در سال ۱۴۰۰ در استان کرمانشاه.

مرخصی و آزادی با استفاده از نهادهای ارفاقی

- آزادی ۱۰۳۴ زندانی در شهرستان شهریار استان تهران با استفاده از ظرفیت نهادهای ارفاقی در سال ۱۴۰۰؛
- آزادی ۲۸۷۸ زندانی در استان سیستان و بلوچستان شامل مرخصی پایان حبس، آزادی مشروط، رضایت و یا تعلیق در سال ۱۴۰۰
- آزادی ۳ زندانی و موافقت با اعطای مرخصی به ۶۹ زندانی دیگر در ندامتگاه مرکزی کرج در پی بازدید رئیس کل دادگستری استان البرز از این زندان در ۳۰ فروردین ماه؛
- آزادی ۷۸ زندانی در استان چهارمحال و بختیاری به مناسبت تولد امام حسن مجتبی (ع) در ۲۸ فروردین ماه ۱۴۰۱ که ۶۶ نفر از آنان با استفاده از نهادهای ارفاقی و ۱۲ نفر زندانی دیگر با بدهی ۶ میلیارد و ۸۰۰ میلیون ریال با کمک ستاد اجرائی فرمان امام (ره) و ستاد دیه از زندان آزاد شدند.
- موافقت با آزادی ۱۵۰ زندانی و اشتغال ۳۰۰ زندانی در مجموعه زندان‌های شیراز در پی بازدید دادستان مرکز استان فارس و هیأت قضائی همراه از این مجموعه در ۱۹ فروردین ماه ۱۴۰۱؛
- موافقت با آزادی مشروط برای ۸۳۸ نفر، تعلیق اجرای مجازات برای ۵۵۸ نفر، تخفیف مجازات و

اخذ رضایت از شکات برای ۷۴۸ نفر، تعویق صدور حکم برای ۳۴ نفر، آزادی تحت مراقبت الکترونیک برای ۲۴۰ نفر، پذیرش اعسار ۴۸۹ نفر و آزادی عفو و تخفیف مجازات ۲۹۷ نفر در استان فارس و همچنین اعطای مرخصی به ۲۰۳۰۵ زندانی در این استان در سال ۱۴۰۰؛

- عفو ۳۹۸ زندانی و بهره‌مندی ۴۱۰ خانواده زندانی از تسهیلات ویژه قانونی در استان اردبیل در سال ۱۴۰۰؛

- موافقت با آزادی و مرخصی پایان حبس ۹۵ زندانی جرایم غیرخشن در استان قم به مناسبت میلاد حضرت امام حسن مجتبی (ع) در ۲۸ فروردین ماه سال ۱۴۰۱؛

- موافقت با ۲۱۹ مورد آزادی مشروط، ۷۰ مورد عفو منجر به آزادی موردی، ۵۲۶ مورد مرخصی منجر به آزادی، ۹۰ مورد تقلیل مجازات، ۱۸ مورد تعلیق اجرای مجازات، ۱۸ مورد تخفیف مجازات، ۲۰۹ مورد توقف اجرای حکم، ۵ مورد اعطای مرخصی در راستای اعمال ماده ۵۰۹، ۳۲۲ مورد جلب رضایت از شاکی، ۴۴۸ مورد اشتغال زندانیان، ۱۱۴ مورد تقسیط و اعسار در استان بوشهر در سال ۱۴۰۰؛

- موافقت با آزادی ۱۸۴ زندانی با بهره‌مندی از پابند الکترونیکی در استان زنجان در سال ۱۴۰۰؛

- صدور ۷۷۰ دستور قضایی مبنی بر تخفیف در قرار و تبدیل بازداشت موقت به وثیقه یا کفالت، تسریع در رسیدگی و استفاده از پابند الکترونیکی در بازدید دادستان تهران و هیأت همراه از زندان اوین در ۲۵ فروردین ماه ۱۴۰۱؛

- موافقت با عفو کلی و یا جزئی ۴۲۰۰ نفر از زندانیان استان تهران و نیز آزادی ۸۶۲ نفر ز زندان رجایی شهر در سال ۱۴۰۰؛

- آزادی ۵۱ زندانی و موافقت با مرخصی و رای باز ۱۱۷۳ زندانی دیگر در پی بازدید رؤسای دادگستری‌ها و دادستان‌های سراسر استان گلستان از زندان‌های شهرستان‌های گرگان و گنبد کاووس در ۲۳ فروردین ماه ۱۴۰۱؛

- اعطای مرخصی به ۲۵۰ زندانی زندان مرکزی یاسوج و تمدید مرخصی ۳۰۰ نفر دیگر و همچنین موافقت با آزادی ۵ نفر تحت سامانه نظارت الکترونیکی و موافقت با اشتغال ۱۵ نفر دیگر در پی بازدید رئیس کل دادگستری این استان و هیئت قضائی همراه از این زندان در ۲۰ فروردین ماه ۱۴۰۱؛

- عدم صدور حکم زندان برای بیش از ۶۰۰۰ نفر در استان گلستان با استفاده از مجازات‌های جایگزین حبس در سال ۱۴۰۰؛

- موافقت با عفو و بخشودگی ۴۹۳ نفر در استان لرستان در سال ۱۴۰۰.

بازدید از زندان ها و نظارت بر حقوق زندانیان و مراجعان دستگاه قضایی و تسهیل دادرسی الکترونیک

- انجام ملاقات و بررسی درخواست‌های مراجعان به دادگستری‌ها و صدور دستورات لازم برای پیگیری آن‌ها: ۵۰ نفر از مراجعان توسط رئیس کل دادگستری استان بوشهر، ۹۱ نفر از مراجعین توسط رئیس کل دادگستری استان گلستان، ۸۴ نفر از مراجعین توسط رئیس کل دادگستری هرمزگان، ۶۰ نفر از مراجعین توسط رئیس کل دادگستری استان آذربایجان شرقی، ۱۸۰ نفر از مراجعین توسط رئیس کل دادگستری استان کرمانشاه و نیز ۴۱۵ نفر در استان البرز در نیمه دوم فروردین‌ماه ۱۴۰۱؛
- انجام ملاقات و بررسی درخواست بیش از ۴۲۹۹۴ نفر از مراجعان توسط رئیس کل دادگستری استان کرمان و ۶۶۵۹ نفر توسط مدیران دادگستری استان بوشهر در سال ۱۴۰۰؛
- برگزاری ۶۸۵۹ جلسه دادرسی الکترونیکی در استان مرکزی و ۸۳۶۹ جلسه دادرسی الکترونیکی در استان قزوین در سال ۱۴۰۰؛
- برگزاری ۴۴۶۰۷ جلسه دادرسی الکترونیکی برای زندانیان استان تهران در سال ۱۴۰۰؛
- فراهم شدن زمینه انتقال ۱۱۰۸ نفر از زندانیان استان تهران در سال ۱۴۰۰ به زندان محل سکونت و یا نزدیک آن؛
- انجام ۹۴۳۱ مورد بازدید شامل ۶۵۲۵ بازدید الکترونیکی و ۲۹۰۶ بازدید حضوری توسط قضات استان کرمانشاه از زندان‌های این استان در سال ۱۴۰۰؛
- صدور گواهینامه حرفه آموزی برای ۱۰۷ هزار نفر از زندانیان در سال ۱۴۰۰؛
- امضای تفاهم نامه سازمان زندان ها و بسیج سازندگی جهت حرفه آموزی و اشتغال مددجویان در سال ۱۴۰۱؛

اقدامات قابل توجه در حوزه های غیر قضائی

ابلاغ سیاست های کلی تأمین اجتماعی توسط رهبری

در ۲۱ فروردین ۱۴۰۱، برای اقدام به رؤسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شد. ایجاد رفاه عمومی، بر طرف ساختن فقر و محرومیت، حمایت از اقشار و گروه های هدف خدمات اجتماعی از جمله بی سرپرستان، از کارافتادگان، معلولان و سالمندان در جهت حذف تشکیلات غیرضرور و رفع تبعیض های ناروا و بهره گیری از مشارکت های مردمی، از جمله اهداف این ابلاغیه است که طی شش ماه باید اجرایی شود.

پرداخت هزینه ایاب و ذهاب به بیش از ۵۱ هزار فرد دارای معلولیت

طبق گزارش سازمان بهزیستی در ۲۲ فروردین ۱۴۰۱، ۵۱۸۱۸ نفر از افراد دارای معلولیت از هزینه ایاب و ذهاب بهره مند شدند و ۳۰ هزار نفر نیز در نوبت دریافت خدمات ایاب و ذهاب هستند. این هزینه برای افراد دارای معلولیت در تهران و سایر کلان شهرها ماهانه ۸۰ هزار تومان و شهرستان های استان تهران ۶۰ هزار تومان است.

تخصیص اعتبار ۵۰ هزار میلیارد ریالی برای بیماری های نادر

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در ۲۲ فروردین ۱۴۰۱، مصوب کردند صندوق بیماران صعب العلاج ایجاد شود و ۵۰ هزار میلیارد ریال به آن اختصاص داده شود.

مناسب سازی بیش از ۹۰۰ خودرو برای افراد دارای معلولیت

طبق آمار دفتر امور توانمندسازی معلولان سازمان بهزیستی کشور در ۲۳ فروردین ماه ۱۴۰۱، خودروی ۹۰۱ نفر از افراد دارای معلولیت در سال گذشته مناسب سازی شده است.

تکمیل ۳۰ هزار واحد مسکونی در سال ۱۴۰۱ توسط کمیته امداد

در ۲۸ فروردین ۱۴۰۱، کمیته امداد امام خمینی (ره) از برنامه این نهاد برای تکمیل ۳۰ هزار واحد مسکونی در سال جاری خبر داد. در این خصوص، بنیاد مسکن وعده داده در بعضی مناطق روستایی زمین لازم را تامین کند و بنیاد مستضعفان هم اعلام کرده در تمامی مناطق به منظور خانه سازی برای محرومان، زمین ها رایگان در اختیار بهزیستی و کمیته امداد قرار می گیرد.

پوشش کامل بیمه بیماران خاص و صعب العلاج

با توجه به قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و با همکاری سازمان بیمه سلامت، بیماران خاص و صعب العلاج تحت پوشش کامل بیمه قرار می گیرند.

Significant Measures of The Islamic Republic of Iran in the Field of Human and Citizenship Rights

The High Council of Human Rights of
the Islamic Republic of Iran
(4-20 April 2022)

In the Name of **GOD**

Significant Measures of
The Islamic Republic of Iran in the
Field of Human and Citizenship Rights

The High Council of Human Rights of
the Islamic Republic of Iran
(4-20 April 2022)

Key Judicial Measures

Reprieve for Lex Talionis Death-Row Convicts

- Reprieve for 40 lex talionis death-row convicts owing to efforts by the Dispute Settlement Board in Sistan and Baluchestan Province during the March 21, 2021-March 20 period, 2022, as well as for 3 others during the March 21, 2022-April 20, 2022 period;
- Reprieve for 12 lex talionis death-row convicts in Ardebil Province during the March 21, 2021-March 20 period owing to efforts by benefactors and provincial judiciary;
- Reprieve for 17 lex talionis death-row convicts in Lorestan Province during the March 21, 2021-March 20 period owing to efforts by provincial Dispute Settlement Board;
- Release of a lex talionis death-row convict in Fereydounkenar city in Mazandaran Province after 24 years following pardon by the next-of-kin to the victim on April 17, 2022.

Release from Prison by Benefactors, Diya Committee

- Release of 275 prisoners found guilty of unpremeditated crimes in Hamedan Province, 470 in Fars Province, 30 in Ardebil Province, 701 in Tehran Province, 250 in West Azarbaijan Province, 421 in Mazandaran Province, 243 in Qazvin Province, and 207 in North Khorasan Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period by benefactors and on Islamic compassion grounds;
- Release of 17 convicts aged under 18 in Kurdistan Province, including one sentenced to death by virtue of lex talionis, by benefactors, Diya Committee and provincial judiciary following consent by claimants dur-

ing the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Release of 5 prisoners found guilty of unpremeditated crimes in Guilan Province, 253 in Kurdistan Province, four from Tehran Juvenile Detention Center, 15 in Ardebil Province, 7 in Tehran Province on legal leniency grounds during the April 4, 2022-April 20, 2022 period.

Conciliation Following Dispute Settlement Board Intervention

- Conciliation in 40 lex talionis cases and release of 236 prisoners in Sistan and Baluchestan Province following intervention by the Dispute Settlement Board during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Conciliation in 57,332 cases in Isfahan Province, 39,000 cases in Golestan Province, 1,405 cases in Zanjan Province and 53 cases in Mazandaran Province following intervention by the Dispute Settlement Board during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Conciliation in more than 30% of cases in Kohgiluyeh and Boyer-Ahmad Province, 40% in Hormuzgan Province and 43% in Fars Province following intervention by the Dispute Settlement Board during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Conciliation in 21,266 cases filed with the judiciary and the Dispute Settlement Board in Semnan Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period'

- Conciliation in 72,000 cases in West Azarbaijan Province, including 28 lex talionis cases (25 final and 3 conditional) during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Conciliation in 44,618 cases in Kermanshah Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period.

Furlough and Release on Leniency Grounds

- Release of 1,034 prisoners in Shahryar county, Tehran Province, on leniency grounds during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;
- Release of 2,878 prisoners in Sistan and Baluchestan Province, including end-of-term furlough, parole, pardon or suspension during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;
- Release of 3 prisoners and granting furlough to 69 prisoners in Karaj Central Detention Center following visit by Karaj Province Justice Administration on April 19, 2022;
- Release of 78 prisoners in Chahar Mahal and Bakhtiari Province on the occasion of Imam Hassan's birthday on April 17, 2022 – 66 on leniency grounds and 12 others, indebted with IRR 6.8 billion, released by Imam Command Executive Committee and Diya Committee;
- Release of 150 prisoners and employment of 300 others in Shiraz prisons following visit by Fars Province chief prosecutor on April 8, 2022;
- Parole for 838 prisoners, suspension of sentence for 558, reduction of sentence and winning pardon from claimants for 748, reprieve for 34, electronic tagging for 240, recognition of insolvency for 489, amnesty and commutation of sentence for 297 in Fars Province as well as granting furlough to 20,305 during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;
- Amnesty for 398 prisoners and granting special legal facilities to 410 families of prisoners in Ardebil Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;
- Release of 95 prisoners of non-violent crimes in Qom Province on the occasion of Imam Hassan's birthday on April 17, 2022;
- Parole for 219 prisoners, amnesty for 70 prisoners, end-of-term furlough to 526 prisoners, reduction of sentence for 90 prisoners, suspension of sentence for 18 prisoners, commutation of sentence for 18 prisoners,

stay of enforcement of sentence for 209 prisoners, granting furlough to 5 prisoners by virtue of Article 509, securing pardon from claimants in 322 cases, employing 448 prisoners and 114 cases of debt rescheduling in Bushehr Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Electronic tagging of 184 prisoners in Zanjan Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- 770 judicial orders for commutation of rulings and bond-setting, accelerating review and use of electronic tagging during a visit to Evin Prison by Tehran's chief prosecutor on April 14, 2022;

- Granting full or partial amnesty to 4,200 prisoners in Tehran Province and release of 862 from Rajaeishahr Prison during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Release of 51 prisoners and granting work release to 1,173 prisoners during visit by the heads of justice administration and prosecutors in Golestan Province to the prisons in Gorgan and Gonbad Kavous on April 12, 2022;

- Granting furlough to 250 prisoners in Yasouj central prison and extending furlough for 300 others, releasing 5 prisons under electronic tagging and employing 15 prisoners following a visit by the provincial head of justice administration on April 9, 2022;

- Pronouncing alternative punishments to incarceration for more than 6,000 prisoners in Golestan Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Amnesty for 493 prisoners in Lorestan Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period.

Visit to Prisons, Supervising Exercise of Rights by Prisoners and Clients, Facilitating Electronic Hearing

- Receiving clients and examining their requests and giving necessary follow-up instructions: 50 clients received by the head of Bushehr Province justice administration, 91 by the head of Golestan Province justice administration, 84 by the head of Hormuzgan Province justice administration, 60 by the head of East Azarbaijan Province justice administration, 180 by the head of Kermanshah Province justice administration, and 415 by the head of Alborz Province justice administration from April 4, 2022-April 20, 2022;

- Receiving more than 42,994 clients and examining their requests by the Kerman Province head of justice administration and 6,659 cases by the head of Bushehr Province justice administration during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Organizing 6,859 electronic hearings in Markazi Province and 8,369 electronic hearings in Qazvin Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Organizing 44,607 electronic hearings for prisoners in Tehran Province during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Arranging for the transfer of 1,108 prisoners from Tehran Province to their place of residence or its proximity during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Organizing 9,431 visits including 6,525 electronic and 2,906 in-person visits to prisons in Kermanshah Province by judges during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- Issuing vocational training certificates for 107,000 prisoners during the March 21, 2021-March 20, 2022 period;

- State Prisons Organization signing MOU with Construction Basij for the vocational training of prisoners in the current calendar year to March 2023.

Key Non-Judicial Measures

Social Security Policies Promulgated

On April 10, 2022, the Supreme Leader communicated the social security general policies to the heads of the three branches of Government and the chairman of the Expediency Council. The policies include providing public welfare, eradicating poverty and deprivation, supporting social service target groups like orphans, persons with disabilities and the elderly with a view to scuppering unnecessary entities and removing undue discrimination and benefiting from public partnership, envisaged for a six-month period.

Deadheading Facilities to 51,000 Persons with Disabilities

According to a report released by the State Welfare Organization on April 11, 2022, 51,818 persons with disabilities have been granted deadheading services while 30,000 others are waiting in the line to receive such services. The deadheading facilities for persons in Tehran and other big cities amounts to IRR 800,000 per month and for those in other cities to IRR 600,000 per month.

Budget Allocation for Rare Diseases

MPs on April 11, 2022 agreed to the establishment of a Fund for Rare Diseases with a budget allocation of IRR 50,000 billion.

900 Cars Converted for Disabled Persons

According to the State Welfare Organization's Office for Enablement of Persons with Disabilities, by April 12, 2022, 901 cars belonging to persons with disabilities had been converted for facility of use.

30,000 Residential Units to Be Completed

On April 17, 2022, the Imam Khomeini Relief Committee announced plans to complete 30,000 residential units in the current calendar year. The Housing Foundation has promised to allot necessary land in some rural areas while the Mostazafan Foundation has announced it would provide free land to the State Welfare Organization and the Imam Khomeini Relief Committee to build houses for disadvantaged families.

Full Insurance Cover for Special Diseases

The budget bill for the March 21, 2021-March 20, 2022 period predicts full insurance coverage for special diseases in collaboration with the Health Insurance Organization.